

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 23 mai 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 15 noiembrie 2018, în privința inculpatului

Croitor Grigori XXXXX

Termenul de examinare,
instanța de fond: 21.09.2016 - 23.05.2018,
instanța de apel: 23.07.2018 - 15.11.2018,
instanța de recurs: 13.02.2019 - 13.03.2019.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 23 mai 2018, Croitor Grigori a fost condamnat în baza art. 321 Cod penal la 1 an închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 1 an.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Croitor Grigori, executând pedeapsa cu închisoare în Penitenciarul nr. 1-Taraclia, la 27 mai 2016, orele 12¹⁵, aflându-se în celula nr. 41 a izolatorului disciplinar, sectorul local nr. 3, pe teritoriul Penitenciarului nr. 1-Taraclia, amplasat pe str. Vodoprovodnaia 5, or.

Taraclia, a cerut supraveghetorului Manastîrlî Grigori să-l ducă la plimbare. După răspunsul că plimbarea va fi admisă conform rândului și după plimbarea altor deținuți, încălcând prevederile art. 242² pct. 20) Cod de executare, care interzic condamnaților amenințarea personalului penitenciarului, a început să amenințase supraveghetorului Penitenciarului nr. 1-Taraclia, Manastîrlî Grigori, cu răfuială fizică, îl ofensa cu cuvinte necenzurate, arunca în direcția lui diferite obiecte, la cerințele legale a supraveghetorului Manastîrlî Grigori, de a înceta comportamentul ilegal, condamnatul Croitor Grigori l-a apucat cu mâna prin zăbreaua metalică de forma de serviciu și la tras brusc spre el, lovindu-l astfel de zăbreă și cauzându-i dureri fizice.

Tot el, la 30 mai 2016, ora 06¹⁴, aflându-se în izolatorul disciplinar în celula nr. 41 sectorului local nr. 3 pe teritoriul Penitenciarului nr. 1-Taraclia, amplasat pe str. Vodoprovodnaia 5, or. Taraclia, la cerințele legale a supraveghetorului Marahovschi Igor să dea lenjeria de pat în conformitate cu cerințele pct. 618 din Statutului executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26.05.2006, conform cărui deținuților izolați disciplinar lenjeria de pat se eliberează numai pe timpul somnului, nu a reacționat. În continuarea intenției sale infracționale, a început să expună în adresa supraveghetorului Marahovschi Igor cuvinte necenzurate, după ce, cu scopul nesupunerii și aplicării violenței, a aruncat în direcția acestuia un obiect din sticlă, în urma celui cioburi aruncate au nimerit în supraveghetorul Marahovschi Igor, fiindu-i cauzată durere fizică.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina parțial, declarând că se afla în carceră, când a apărut un conflict verbal cu partea vătămată, dar pe nimeni nu a lovit și nimănui nu i-a cauzat vătămări. În urma celor întâmplate, a fost întocmit un raport, iar el a executat pedeapsa disciplinară de 20 zile de carceră și nu a primit colete în timp de trei luni.

Totodată, instanța a conchis că vina inculpatului a fost demonstrată integral prin probele administrate și i-a calificat acțiunile în baza art. 321 Cod penal, ca nesupunerea prin violență cerințelor legitime ale administrației penitenciarului, săvârșită de o persoană care execută pedeapsa în penitenciar.

La stabilirea pedepsei, instanța a luat în vedere că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, contra justiției și anume contra funcționării normale a penitenciarului, că circumstanțe atenuante sau agravante nu au fost stabilite, este tată a doi copii, la locul executării pedepsei se caracterizează negativ, concluzionând necesar a-i stabili pedeapsă sub formă de închisoare, în limitele sancțiunii art. 321 Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică condamnarea condiționată, deoarece corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără izolare de societate, la moment el fiind eliberat din locurile de detenție.

3. Procuror în Procuratura raionului Taraclia, Vornicov V., a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 321 Cod penal la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciară de tip semiînchis.

Apelantul a invocat că, instanța a stabilit inculpatului o pedeapsă prea blândă, care nu va asigura atingerea scopului ei.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului.

De către prima instanță nu s-a luat în considerare obrăznicia infracțiunii săvârșită cu intenție, de asemenea influența pedepsei aplicate la corectarea și reeducarea învinuitului.

Or, acesta nu a recunoscut caracterul acțiunilor sale, fapt care în ansamblu cu alte circumstanțe indică la atitudinea lui negativă față de cele săvârșite.

La fel, suspendarea condiționată a executării pedepsei de către prima instanță este disproporțională acțiunilor săvârșite de inculpat, întrucât conform art. 61 Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 15 noiembrie 2018, apelul a fost respins ca fiind nefondat.

Instanța de apel a conchis că, în speță au fost întrunite toate condițiile pentru aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal și atingerea scopului pedepsei penale este posibilă fără executarea reală a pedepsei.

În pofida faptului că anterior inculpatul a fost condamnat de mai multe ori, pentru încălcarea legislației penale, în cazul din speță, scopul pedepsei penale poate fi atins, fără executarea reală a pedepsei de către inculpat. Or, la examinarea personalității inculpatului, urmează să fie supusă analizei întreaga conduită a inculpatului, înainte de săvârșirea faptei penale, după săvârșirea acesteia și în timpul judecării cauzei, bazându-se pe materialele cauzei penale, administrate în cadrul cercetării judecătorești. Momentul săvârșirii faptelor prejudiciabile, este doar o perioadă scurtă a comportamentului persoanei și numai în baza acestei perioade nu este posibil de caracterizat persoana. Mai mult ca atât, sub aspectul echității pedepsei aplicate, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt care poate provoca consecințe contrare scopului urmărit.

În acest sens, sunt neîntemeiate alegațiile procurorului, ce țin de atitudinea inculpatului față de faptele săvârșite. Or, atât în cadrul examinării cauzei în prima instanță, cât și în ședința instanței de apel, ultimul parțial a recunoscut vina, menționând că, s-a exprimat cu cuvinte necenzurate în adresa părților vătămate, fapt expres relatat de către inculpat și în ședința instanței de apel.

La fel, urmează să fie respinse alegațiile procurorului că inculpatul nu a făcut concluziile necesare privind comportamentul său, or, în cadrul ședinței în instanța de apel, acesta în mod expres a relatat că a conștientizat incorectitudinea comportamentului său, menționând că dorește să-și restabilească familia, s-a angajat în câmpul muncii la lucrări de construcție, fapt care nu a fost combătut de procuror. Appreciate în cumul, aceste circumstanțe demonstrează că, atingerea scopului pedepsei penale poate fi realizată fără executarea reală a pedepsei, de către inculpat.

Totodată, părțile vătămate nu au înaintat careva pretenții de ordin material sau moral, față de inculpat.

Mai mult, potrivit explicațiilor inculpatului în ședința instanței de apel, asupra cărora părțile nu au obiectat, pentru acțiunile de săvârșirea cărora a fost recunoscut vinovat, el a fost sancționat și disciplinar.

Or, faptul sancționării disciplinare nu exclude posibilitatea tragerii la răspundere penală a inculpatului pentru faptele comise, însă respectivul fapt influențează la stabilirea pedepsei inculpatului, care este în stare de a naște apariția unor sentimente de înrăire și de neîncredere în lege, ceea ce poate crea efectul contrar al scopurilor pedepsei penale.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a deciziei adoptate și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că, instanțele nu au indicat și argumentat circumstanțe excepționale ale cauzei sau ale personalității inculpatului, care ar servi drept temei pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Instanța de apel, nu a dat o apreciere corectă caracterului și gradului prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cât și de faptul că *inculpatul nu și-a recunoscut vinovăția*.

Infracțiunea a fost săvârșită de către inculpat în timpul executării pedepsei, deci a comis infracțiunea fiind în stare de recidivă.

Anterior, inculpatul a fost condamnat și după eliberare din locurile de detenție a mai săvârșit alte infracțiuni intenționate, pentru care a fost condamnat definitiv și irevocabil prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 12 iunie 2018.

Argumente care ar demonstra că pedeapsa stabilită va contribui la reeducarea făptuitorului, instanța nu le-a indicat.

Instanța de apel nu a respectat criteriile generale de individualizare a pedepsei, ceea ce denotă ineficienta condamnării la pedeapsă minimă cu închisoare, cu termen minim de probă.

În drept, recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în temeiul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în *pct. 2. și 4.* din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont de mențiunea din rechizitoriu că: *„circumstanțe care agravează răspunderea învinuitului Croitor G., conform art. 77 Cod penal, nu s-au stabilit” (f.d. 102/verso)*, de faptul că inculpatul a conștientizat incorectitudinea comportamentului său, pentru aceleași fapte a fost sancționat și disciplinar, părțile vătămate nu au careva pretenții față de acesta de ordin material sau moral, cât și de prevederile art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, instanța de apel pronunțându-se argumentat și detaliat asupra tuturor motivelor invocate în apelul de pe rol, instanțele indicând detaliat în hotărâre motivele condamnării inculpatului cu suspendarea condiționată a executării pedepsei (*pct. 3. - 5. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5.* din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza

probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul nominalizat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Totodată, conform art. 427 alin. (2) Cod de procedură penală, în recurs pot fi invocate doar acele temeiuri care au fost indicate și în apel.

În sensul vizat se reține că argumentele specificate în recursul ordinar, că: *„infrațiunea a fost săvârșită de către Croitor Grigori în timpul executării pedepsei, deci a comis infrațiunea în stare de recidivă..., anterior Croitor Grigori a fost condamnat și după eliberare din locurile de detenție a mai săvârșit alte infrațiuni intenționate pentru care a fost condamnat definitiv și irevocabil prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție prin decizia din 12.06.2018 (dosarul nr. lra-793/2018)”*, nu au fost invocate de procuror și în apel, deci nu au suport legal (*pct. 3., 5. din decizie*).

În același timp, potrivit art. 469 alin. (1) pct. 11), 470 alin. (1) Cod de procedură penală, soluționarea chestiunii cu privire la executarea sentinței în cazul existenței altor hotărâri neexecutate, dacă aceasta nu a fost soluționată la adoptarea ultimei hotărâri, ține de competența instanței de judecată din raza de activitate a organului sau a instituției care execută pedeapsa.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 23 mai 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 15 noiembrie 2018, în privința inculpatului Croitor Grigori XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 12 aprilie 2019.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun